

УДК 342.98

Звенигородська Оксана Вадимівна,
Заступник начальника відділу
процесуального керівництва у кримінальних
провадженнях слідчих територіального
управління Державного бюро розслідувань
Кіровоградської обласної прокуратури
zvenigorodskaya@ukr.net

РОЛЬ ПРОКУРОРА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ

Стаття присвячена дослідженню ролі прокурора в адміністративному процесі. В сучасних умовах здійснюється активна робота по вдосконаленню законодавства, приведення його у відповідність з міжнародними стандартами, відпрацювання належних механізмів взаємодії держави, його органів з громадянами. Дієвість цього механізму, безумовно, залежить від рівня правової регламентації такої важливої сфери правового регулювання, як сфера адміністративного процесу. Належна реалізація в цій сфері прав і свобод громадян, дотримання балансу між інтересами конкретної людини і держави багато в чому залежить від чіткого регулювання правового статусу всіх суб'єктів адміністративно процесуальної діяльності.

При цьому однією з найважливіших є проблема вдосконалення юридичних гарантій забезпечення і реалізації прав і свобод громадян в їх відносинах з органами держави. Особливе місце в юридичному механізмі забезпечення прав і свобод громадян у сфері адміністративного процесу займає прокуратура. Протягом десятиліть цей важливий державний орган був і залишається дієвим важелем дотримання законності в діяльності органів виконавчої влади, посадових осіб всіх рівнів, забезпечення правової захищеності громадян і налагодження належного функціонування всіх ланок державного механізму. Практика показує, що сьогодні порушення прав і свобод громадян у сфері адміністративного процесу є явищем досить поширеним.

Встановлено, що проблематика захисту прокурором інтересів громадянина або держави в адміністративному судочинстві є новою для вітчизняної юридичної науки, зокрема теорії організації і діяльності органів прокуратури, і вимагає спеціального дослідження, оскільки влада завжди має можливість застосовувати примус щодо членів суспільства, фізичних осіб, які виступають суб'єктами адміністративного процесу. Наукове осмислення цих питань має також важливе практичне значення. Це необхідно для ефективного здійснення покладених на прокуратуру функцій представницького напрямку, завданням яких є забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Ключові слова: адміністративний процес, судочинство, прокурор, представництво прокурором інтересів громадян реалізація прокурором представницьких повноважень

Zvenigorodskaya O. THE ROLE OF THE PROSECUTOR IN THE ADMINISTRATIVE PROCESS

The article is devoted to the study of the role of the prosecutor in the administrative process. In modern conditions, active work is being done to improve the legislation, bring it into line with international standards, and work out appropriate mechanisms for the interaction of the state and its bodies with citizens. The effectiveness of this mechanism, of course, depends on the level of legal regulation of such an important area of legal regulation as the sphere of administrative process. Proper realization of the rights and freedoms of citizens in this area, the balance between the interests of a particular person and the state largely depends on a clear regulation of the legal status of all subjects of administrative procedure.

At the same time, one of the most important is the problem of improving legal guarantees for ensuring and implementing the rights and freedoms of citizens in their relations with state bodies. A special place in the legal mechanism for ensuring the rights and freedoms of citizens in the administrative process is occupied by the prosecutor's office. For decades, this important state body has been and remains an effective lever for the rule of law in the activities of executive bodies, officials of all levels, ensuring the legal protection of citizens and establishing the proper functioning of all parts of the state mechanism. Practice shows that today the violation of the rights and freedoms of citizens in the administrative process is a fairly common phenomenon.

It is established that the issue of protection of the interests of a citizen or the state in administrative proceedings is new for domestic jurisprudence, in particular the theory of organization and activity of prosecutors, and requires special research, as the government always has the opportunity to apply coercion to members of society. Scientific understanding of these issues is also important in practice. This is necessary for the effective implementation of the functions of the representative and supervisory functions entrusted to the prosecutor's office, the task of which is to ensure the constitutional rights and freedoms of man and citizen.

Keywords: administrative process, judicial proceedings, prosecutor, representation by the prosecutor of interests of citizens realization by the prosecutor of representative powers

Постановка проблеми. Органи прокуратури – це державні органи зі спеціальним статусом, на які законодавством України покладається здійснення нагляду за дотриманням законів практично всіма органами державної влади та їх посадовими особами, а також громадянами та юридичними особами. Крім того, до повноважень органів прокуратури належить процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, представництво в суді інтересів громадянина та держави. Що стосується здійснення провадження в справах про адміністративні правопорушення, то це не типова для прокурора функція. Однак в деяких категоріях справ про адміністративні правопорушення прокурори мають право складати протоколи про ці порушення, а також приймати участь у розгляді цих справ у суді або інших органах. Порядок та підстави здійснення цих

повноважень регламентуються відповідними законодавчими актами. Їх дослідження дозволить виявити основні прогалини в законодавчому регулюванні участі прокурора в провадженні у справах про адміністративні правопорушення та визначити шляхи його вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемі правового регулювання діяльності органів прокуратури присвячено низку праць таких авторів, як В.Б. Авер'янов, В.М. Бесчастний, Ю.П. Битяк, В.М.Бевзенко, С.В. Ківалов, К.С. Ковриженко, В.І. Коваль, В.К. Колпаков, Т.С. Мироненко, Л.В. Малюга, Н.О.Облаватська, Ю.А. Тихомиров, А.О. Селіванов, М.К. Якимчук та багатьох інших. Однак комплексне дослідження сучасного стану правового регулювання участі прокурора в провадженні у справах про адміністративні правопорушення з урахуванням усіх законодавчих змін у цій сфері відсутнє, що і обумовлює актуальність теми статті.

Метою статті є встановлення ролі прокурора в адміністративному процесі з урахуванням останніх законодавчих змін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Законом України «Про прокуратуру» закріплено засади, на яких ґрунтується діяльність прокуратури. Серед них: верховенство права та визнання людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки найвищою соціальною цінністю; законність, справедливість, неупередженість та об'єктивність; територіальність; презумпція невинуватості; незалежність прокурорів, що передбачає існування гарантій від незаконного політичного, матеріального чи іншого впливу на прокурора щодо прийняття ним рішень при виконанні службових обов'язків; політична нейтральність прокуратури; недопустимість незаконного втручання прокуратури в діяльність органів законодавчої, виконавчої і судової влади; повага до незалежності суддів, прозорості діяльності прокуратури; неухильне дотримання вимог професійної етики та поведінки [1].

Так, частиною 5 ст. 7 КУпАП визначено, що прокурор здійснює нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян [2]. Очевидно, що ці повноваження прокуратури України є формами реалізації конституційної функції, передбаченої в п. 4 ст. 121 Конституції України: нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Так, відповідно до ч. 2 ст. 26 Закону прокурор здійснює нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, шляхом проведення регулярних перевірок, а також у зв'язку з необхідністю належного реагування на відомості про можливі порушення законодавства, що містяться у скаргах, зверненнях чи будь-яких інших джерелах [1].

Для виконання цієї важливої місії науковцями ґрунтовно вивчаються проблемні питання які виникають під час застосування антикорупційного законодавства, яке діє в Україні.

Відповідно до ст. 245 КпАПУ завданнями провадження в справах про адміністративні правопорушення є: своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності з законом, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі додержання законів, зміцнення законності [2]. Специфікою адміністративних юрисдикційних проваджень прокурора у справах про адміністративні правопорушення (КУпАП) є те, що вони здійснюються у трьох формах: 1) прокурор як суб'єкт, уповноважений на складання протоколів про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 172-4-172-9, адміністративні корупційні правопорушення, статтями 185-4, злісне ухилення свідка, потерпілого, експерта, перекладача від явки до органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування, за статтею 185-8, ухилення від виконання законних вимог прокурора, за статтею 185-11, розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист. 2) прокурор як учасник судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, в тому числі як обов'язковий учасник судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (в порядку ст. 250 КУпАП) [1]; 3) прокурор як суб'єкт, що здійснює нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаний з обмеженням особистої свободи громадян[1].

З цією метою законодавець у статті 250 КУпАП вказав про обов'язкову участь прокурора у розгляді справ щодо правопорушень, пов'язаних з корупцією, що повністю узгоджується з висновками Генерального Директорату з прав людини і верховенства права Ради Європи (Страсбург, 18.11.2016) та рішеннями ЄСПЛ (§ 42 рішення ЄСПЛ «Карелін проти Росії» № 926/08, 20.09.2016). І саме ця обставина є необхідною умовою для забезпечення неупередженої ролі суддів у справах зазначеної категорії [3].

Усі судові процеси щодо розгляду корупційних справ відбуваються за обов'язкової участі прокурора. За давньою практикою усіх державних органів, рішення не на їх користь обов'язково оскаржується в апеляційному порядку.

Однак ще у 2014 році в рамках реформи органів прокуратури законодавець змінив повноваження прокурора. Зміни в Кодекс України про адміністративні правопорушення стосувались також і повноважень прокурора щодо підстав оскарження постанови суду першої інстанції про корупційне адміністративне

правопорушення. КУпАП передбачає, що прокурор, заступник прокурора, здійснюючи нагляд за додержанням і правильним застосуванням законів при провадженні в справах про адміністративне правопорушення, окрім іншого, має право оскаржувати постанову і рішення по скарзі в справі про адміністративне правопорушення.

КУпАП чітко визначає коло осіб, які можуть оскаржити постанову у справі про адміністративне правопорушення: це виключно 1) особа, щодо якої винесено постанову, її законний представник, захисник; 2) потерпілий, його представник; 3) прокурор у випадках, передбачених КУпАП [4].

Таким чином, з одного боку прокурор наділений правом апеляційного оскарження в усіх справах про адміністративні правопорушення, а з іншого та право обмежується повноваженнями прокурора по нагляду за додержанням вимог законодавства при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Таким чином, прокурор має право апеляційного оскарження рішень у справах про адміністративні правопорушення лише в частині застосування заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Усунення таких розбіжностей може бути вирішене лише у законодавчому порядку. Така прогалина в законодавстві щодо неможливості оскарження в апеляційному порядку рішень у справах про адміністративні правопорушення органом, що складає протокол про його вчинення (і це не лише стосується права на апеляційне оскарження прокурора, а і інших уповноважених суб'єктів), є неприйнятною та не сприяє зміцненню законності та захисту інтересів держави, прав і свобод громадян, особливо це стосується

Відсутність аналізу конкретних судових рішень та правильності застосування у них норм права призвели до вільного трактування Закону України «Про запобігання корупції», суб'єктами якого, до речі, є також судді.

Незважаючи на відсутність повноважень, прокурори однаково подають апеляції, про що свідчить судова практика. Прокурори оскаржують переважно постанови про відсутність у діях особи складу адміністративного правопорушення, звільнення від адміністративної відповідальності в зв'язку з малозначністю та застосування адміністративних стягнень у мінімальних розмірах.

У більшості випадків суди апеляційної інстанції виносять постанови про повернення апеляційної скарги прокурору, роз'яснюючи відсутність повноважень на внесення апеляції. Однак існують винятки, коли суд апеляційної інстанції відкриває провадження та проводить розгляд за апеляцією прокурора.

Викладені вище положення свідчать про неузгодженість законодавства в цій частині та необхідність приведення його до вимог принципу правової визначеності, що є надзвичайно важливим з огляду на те, що мова йде про правове регулювання відносин, пов'язаних із застосуванням до осіб заходів адміністративного примусу.

З моменту вступу в силу підпункту другого пункту п'ятого Прикінцевих положень Закону України «Про прокуратуру» в судовій практиці виникло неоднакове застосування законодавства щодо визначення повноважень прокурора щодо оскарження постанови місцевого суду. При цьому в Постанові Конституційного Суду України від 8 грудня 2015 по справі № 49/2015 про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Цебро Олександра Володимировича щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 250 КпАП у взаємозв'язку з положеннями частини п'ятої статті 7, частини першої статті 287, частини другої статті 294 КпАП зазначено, що аналіз цих положень КпАП дає підстави для висновку, що має місце неузгодженість положень частини п'ятої статті 7, частини першої статті 287, частини другої статті 294 КпАП щодо повноважень прокурора оскаржити постанову суду в справах про адміністративне правопорушення [5].

Чинним КУпАП передбачено, що участь прокурора є обов'язковою при розгляді судом справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. При розгляді інших справ така обов'язкова участь прокурора не вимагається. Існують випадки, коли фактично деякі з функцій обвинувачення може підтримувати в суді потерпілий. Наприклад, при розгляді справ про адмінправопорушення, передбачене ст. 124 КУпАП. При цьому, потерпілий може знайомитись з матеріалами справи, заявляти клопотання та давати пояснення по суті справи, тим самим підтримуючи обвинувачення.

Наразі найбільш актуальним питанням після початку запуску електронного декларування є правильність застосування норм Закону щодо дотримання вимог фінансового контролю, у тому числі в разі припинення здійснення діяльності.

При цьому єдиною кваліфікуючою ознакою правопорушення, передбаченого ч.1, ст.172-6 КУпАП, є визначення поважності причини несвоєчасного подання декларації особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Крім того, судова практика свідчить про значну частину правопорушень зазначеної категорії, коли особа, яка притягується до адміністративної відповідальності, не може навести поважну причину несвоєчасного подання декларації, тобто вчинила вказане правопорушення через несумлінне ставлення до вимог антикорупційного законодавства, що судами кваліфікується як необережність.

Наявна практика судів про визнання таких осіб винуватими у порушенні вимог фінансового контролю.

Водночас висновок судової палати у кримінальних справах ВССУ про те, що вчинення цього діяння через необережність унеможливує притягнення особи до адміністративної відповідальності, суперечить положенням статті 1 Закону. Ця норма визначає правопорушення, пов'язане з корупцією, як діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені цим Законом вимоги, заборони та обмеження, тому вчинення такого діяння через необережність не виключає притягнення особи до адміністративної відповідальності [3].

Окремим питанням є наявність конфлікту інтересів при участі особою, яка здійснює службові чи представницькі повноваження, у голосуванні щодо обрання її на адміністративну посаду та підстав притягнення цієї особи до відповідальності за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, передбачене ст.172-7 КУпАП.

Повністю погоджуємося з висновками про необхідність встановлення наявності факту прийняття рішень, вчинення чи невчинення дії в умовах реального конфлікту інтересів, сукупності таких юридичних фактів, як наявність приватного інтересу та суперечність між цим інтересом та її представницькими повноваженнями, із зазначенням того, в чому ця суперечність полягає або як впливає на прийняття рішень.

Наведені вище проблеми при розгляді судами адміністративних справ про порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів свідчать про необхідність детального опрацювання судових рішень у справах зазначеної категорії з урахуванням позиції НАЗК, що участь у голосуванні депутатами відповідної ради визначатиметься як вчинення дій та прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів, за що Законом передбачено адміністративну відповідальність згідно із санкціями статті 172-7 КУпАП.

Потребує ґрунтовного опрацювання проблематика визначення строку притягнення особи до адміністративної відповідальності.

Так, ч. 4 ст. 277 КУпАП передбачено, що строк розгляду адміністративних справ про правопорушення, пов'язані з корупцією, зупиняється судом у разі, якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).

У пункті 12 постанови Пленуму ВССУ від 17.10.2014 № 11 «Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення» роз'яснено, що у випадку відкладення розгляду справи про адміністративні правопорушення за клопотанням учасників судового розгляду строк накладення адміністративного стягнення, передбачений ст. 38 КУпАП, обчислюється, починаючи з дня вчинення адміністративного правопорушення, а при триваючому правопорушенні – починаючи з дня його виявлення. Можливість зупинення цього строку у зв'язку з перенесенням розгляду справи не передбачено, крім випадку, визначеного частиною четвертою ст.277 КУпАП.

Окремої уваги потребує проблема недотримання судами вимог КУпАП щодо п'ятнадцятиденного строку розгляду судом протоколів зазначеної категорії.

На жаль, порушують цей термін самі судді, стосовно яких складено відповідні протоколи.

Висновки. Таким чином, відсутність узагальнення наявної судової практики та аналізу статистики призводить до неправильного застосування судами норм антикорупційного законодавства, а позбавлення права на апеляційне оскарження прокурором незаконних рішень – до порушення принципу рівності всіх учасників судового процесу, яке гарантовано статтею 129 Конституції України.

Формування правильної судової практики щодо розгляду справ зазначеної категорії необхідне для встановлення довіри до судової системи в умовах її реформування, поваги до закону та новостворених антикорупційних органів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 року. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/card2#Card>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
3. Чи допоможе обов'язкова участь прокурора у правосудді подолати корупцію? Судебно-юридическая газета: веб-сайт URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/115199-chi-dopomozhe-obovyazkova-uchast-prokurora-u-pravosuddi-podolati-koruptsiyu>
4. Дмитро Нікіфоров Чи може прокурор оскаржити постанову про корупційне правопорушення? Ліга: веб-сайт URL: <https://blog.liga.net/user/dnikiforov/article/29731>
5. Повноваження прокурора при оскарженні постанови місцевого суду хочуть розширити. Київський районний суд міста Одеса: веб-сайт URL: <https://kievskiyud.od.ua/press-department/all-news/3633-povnovazhennya-prokurora-pri-oskarzhenni-postanovi-mistsevogo-sudu-khochut-rozshiriti>
6. Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення: Постанова пленуму вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 жовтня 2014 року № 11 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011740-14#Text>

REFERENCE:

1. Pro prokuraturu. (2014, October 14). [On the Prosecutor's Office]. Zakon Ukrainy № 1697-VII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/card2#Card> [in Ukrainian].
2. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia. (1984, December 7). [Code of Ukraine on Administrative Offenses]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukrainian].
3. Chy dopomozhe obovyazkova uchast prokurora u pravosuddi podolaty koruptsiuu? [Will the mandatory participation of the prosecutor in justice help to combat corruption?]. *Sudebno-yurydycheskaia hazeta: veb-sait*. Retrieved from: <https://sud.ua/ru/news/blog/115199-chi-dopomozhe-obovyazkova-uchast-prokurora-u-pravosuddi-podolati-koruptsiyu> [in Ukrainian].

4. Dmyrto Nikiforov. Chy mozhe prokuror oskarzhyty postanovu pro koruptsiine pravoporushennia? [Can a prosecutor appeal a decision on a corruption offense?]. *Liha: veb-sait*. Retrieved from: <https://blog.liga.net/user/dnikiforov/article/29731> [in Ukrainian].

5. Povnovazhennia prokurora pry oskarzhenni postanovy mistsevoho sudu khochut rozshyryty. [They want to expand the powers of the prosecutor when appealing the decision of the local court]. *Kyivskiy raionnyi sud mista Odesa: veb-sait*. Retrieved from: <https://kievskiyud.od.ua/press-department/all-news/3633-povnovazhennya-prokurora-pri-oskarzhenni-postanovi-mistsevogo-sudu-khochut-rozshiriti> [in Ukrainian].

6. Pro deiaki pytannia dotrymanna rozumnykh strokiv rozghliadu sudamy tsyvilnykh, kryminalnykh sprav i sprav pro administratyvni pravoporushennia. (2014, October 17). [On some issues of observance of reasonable terms of consideration by courts of civil, criminal cases and cases on administrative offenses]. *Postanova plenumu vyshchoho spetsializovano sudu Ukrainy z rozghliadu tsyvilnykh i kryminalnykh sprav № 11*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011740-14#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 18.10.2019

УДК 342.95 (477)

Полянський Антон Олександрович,
кандидат юридичних наук,
здобувач Університету сучасних знань
<https://orcid.org/0000-0003-3005-8206>

ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ УСТАНОВ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

У статті проаналізовано наукові підходи до змісту поняття «правоохоронні органи» на основі яких сформульовано авторське розуміння останніх, а також побудовано теоретичну обґрунтований погляд щодо їх структури. Звертається увага на визначення судово-експертних установ та наукові оцінки особливостей даних органів. Сформульовано тлумачення судово-експертних установ, а також наведено їх систему.

Ключові слова: правоохоронні органи, судово-експертні установи, система правоохоронних органів, структура судово-експертних установ.

Polyansky A. THE CONCEPT AND SYSTEM OF FORENSIC INSTITUTIONS AND LAW ENFORCEMENT AUTHORITIES

The article analyzes the scientific approaches to the content of the concept of "law enforcement agencies" on the basis of which the author's understanding of the latter is formulated, as well as a theoretically sound view of their structure. Attention is paid to the definition of forensic institutions and scientific assessments of the features of these bodies. The interpretation of forensic institutions is formulated, as well as their system is given.

Key words: law enforcement bodies, forensic institutions, system of law enforcement bodies, structure of forensic institutions.

Постановка проблеми. Будь-яка держава – це не тільки правова система саморегуляції суспільства, але й також сукупність спеціалізованих суб'єктів, що виступають носіями державної влади, а також виконують інші важливі для країни та її населення функції. Судово-експертні установи та правоохоронні органи підпадають під наведене визначення, адже їх діяльність спрямовано на вирішення соціально значущих питань, пов'язаних із охороною та захистом людських прав, свобод та інтересів від противоправного впливу. При цьому, незважаючи на тісну взаємодію судово-експертні установи та правоохоронні органи формують собою цілком незалежні системи, унікальність яких виражено в їх сутності та структурі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Юридична природа та правовий статус правоохоронних органів та судово-експертних установ окремо неодноразово ставали предметом наукового дослідження таких вчених, як В.М. Кириченко, О.М. Куракін, Г.Ю. Шкіря, М.І. Мельник, В.П. Бойко, О.Л. Соколенко, В.Т. Маляренко, А.П. Гель, В.Я. Тацій, О.М. Клюєв, Ю.П. Аленіна, В.Д. Арсеньєв, П.А. Лупинська, С.В. Слїнько та інші. Разом з цим доводиться констатувати, що в науковій площині відсутні дослідження, в яких би проводився системний аналіз змісту та структури судово-експертних установ та правоохоронних органів.

Метою статті виступає формування визначення поняття правоохоронних органів та судово-експертних установ, а також теоретичного погляду на їх структуру.

Виклад основного матеріалу дослідження. Починаючи наукову розробку із визначення поняття та структури безпосередньо правоохоронних органів відмітимо, що на сьогоднішній день існує декілька підходів до тлумачення змісту останніх, а також їх переліку. Наприклад, М.І. Мельник наголошує на тому, що правоохоронний орган – це державний, як правило, озброєний орган, який виконує правоохоронні функції й у

2019. Випуск 6. Спецвипуск. Том 2.